

Manuscript
van
Marius Fabre

1945

Inleiding

Waarschijnlijk waren wij de laatste dammer die, tijdens zijn leven, de internationale meester Marius Fabre heeft ontmoet, die op 16 maart 1945 overleed op 55-jarige leeftijd. Hij had ons toen een mooi porseleinen dambord laten zien dat men hem had gegeven.

Hij woonde op een verdieping aan de Rue de Château-Landon in Parijs, en door zijn hartkwaal kon hij zich niet meer verplaatsen.

In de jaren 1930 kon men hem, meestal in het gezelschap van Paul Sonier en Stanislas Bizot, zien tijdens het aperitief, aan het werk met damstenen in het Hotel Impérator, rue Beaubourg, dat het hoofdkwartier van de Damier Parisien werd. Maar laten we het aan Albert Lecoq, toen secretaris-generaal van de FFJD, over om deze reus van het dambord voor te stellen.

“Marius Fabre werd geboren op 18 april 1890. Hij begon op jonge leeftijd met dammen en op 15-jarige leeftijd werd hij de favoriete leerling van de beroemde meester Raphael. In het toernooi van Lyon in 1907 eindigde hij als eerste in de eerste divisie, samen met Thibaud. Op 19-jarige leeftijd verbaasde hij Weiss, de wereldkampioen van die tijd. Hij kwam op 18-jarige leeftijd naar Parijs. Weiss, die toen zijn tweede leraar werd, zag in hem een toekomstige nummer één. In 1912 werd hij kampioen van Parijs, voor Woldouby, Bizot en Chardonnet. Na de oorlog hervatte hij het spel, maakte nog verdere vooruitgang en heroverde in 1920 de titel van kampioen van Parijs, voor Bizot en Weiss.

In 1921 kwalificeerde hij zich voor de strijd om de uitdager, tegen Dr. Molimard, voor de titel van kampioen van Frankrijk, door zich eerst te kwalificeren voor de regio's van Parijs en het Noorden, voor Springer en Giroux, en daarna voor de regio's van het Centrum en het Zuidoosten, voor Bonnard en Ricou. In 1922 veroverde hij de titel van Dr. Molimard en verdedigde deze met succes het volgende jaar tegen dezelfde tegenstander in Lyon.

Als tweede in het internationale toernooi van 1925, veroverde hij in 1926 de wereldtitel van Bizot. Hij bleef eerste in het kampioenschap van Parijs in 1926, voor A. B  lard en H. de Jongh.

Eerste in het wereldkampioenschap van 1931, verdedigde hij met succes zijn titel in 1932 tegen de jonge M. Raichenbach, de uitdager (maar moest zich het jaar daarop neerleggen bij hetzelfde verlies tegen dezelfde tegenstander, met een eenvoudig verschil van 2 punten).

Het was een charmante en bescheiden man, die niet vergat af en toe zijn gesprek op te vrolijken met een grap, die als een frisse zuiderse bries was. Marius Fabre had de dubbele verdienste zowel een verlichte speler te zijn als een uitstekende kameraad.

Pierre LUCOT

Ex-vice Pr  sident de la

FFJD et de la FMJD

Le "COUP FABRE"

Deze zet, die meer verrassend is dan moeilijk, heeft zijn geschiedenis. Ik claim het vaderschap ervan niet, hoewel hij bekend is in de damcentra van de hoofdstad onder de naam "coup Fabre". Deze benaming komt waarschijnlijk doordat ik geloof de speler te zijn die deze zet het vaakst heeft uitgevoerd.

In 1921, in Groningen (Nederland), slaagde ik erin deze zet bij ongeveer vijftien spelers te plaatsen tijdens een simultaan sessie met een vijftigtal dammers.

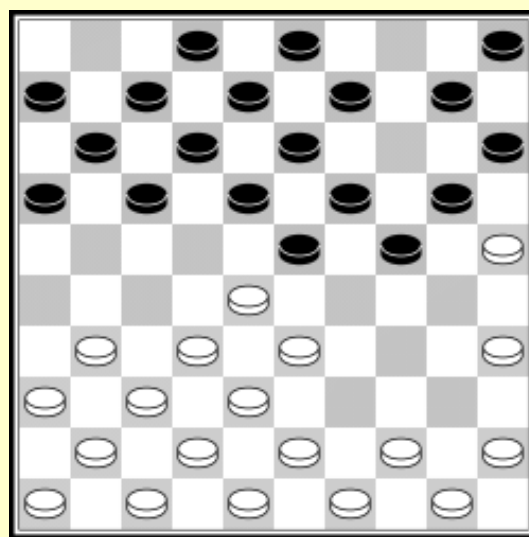
Hier is het verloop van de opening die deze zet mogelijk maakt.

<i>W</i>	<i>Z</i>
1. 33-28	18-23
2. 39-33	12-18
3. 34-30	7-12
4. 30-25	1-7
5. 40-34	20-24
6. 34-30	14-20
7. 25x14	9x20
8. 30-25	4-9 ?

Zie diagram

9. 25x17	9x20
10. 35-30	24x35
11. 33-29	23x34
12. 28-22	17x28
13. 32x25	

*Gevolgd door 44-40
W+1*

In 1911, T... kwam tussen zijn twee uur wandelen en zijn schermles regelmatig dammen met een voorsprong van twee pionnen. Deze speler had geen ambities in dit spel, geen geheugen, en wilde evenmin advies.

Ook slaagde ik erin deze zet ten minste eenmaal per sessie te maken, gedurende enkele weken.

Hier is de te volgen zettenreeks:

<i>Plaats de pionnen zoals</i>	<i>W</i>	<i>Z</i>
<i>aan het begin van een</i>	<i>19-23</i>	<i>33-28</i>
<i>gewone partij en verwijder</i>	<i>13-19</i>	<i>39-33</i>
<i>de pionnen op 35 en 46.</i>	<i>9-13</i>	<i>40-35</i>
<i>De zwarte stukken beginnen</i>	<i>4-9</i>	<i>34-30</i>
<i>(volgens een conventie mag</i>	<i>20-24</i>	<i>30-25</i>
<i>de speler die een voordeel</i>	<i>14-20?</i>	<i>25x14</i>
<i>krijgt, beginnen)...</i>	<i>9x20</i>	<i>35-30</i>
<i>En één van de twee pionnen</i>	<i>24x35</i>	<i>enz.</i>
<i>wordt gevangen.</i>		

De zetten in het spel

De zetten zijn gebaseerd op de verplichting om te slaan en zoveel mogelijk stukken te veroveren. Eenmaal geactiveerd, wordt de uitvoering ervan onafhankelijk van de wil van een van de spelers, en soms van beide. Het lijkt een beetje alsof uiterst complexe regels in bepaalde omstandigheden, en zonder de toestemming van de tegenstander, het mogelijk maken om de fysieke gesteldheid van het spel in één zet te veranderen door een aantal stukken te verwijderen en een aantal andere te verplaatsen. De zeer eenvoudige regel van de gedwongen slag is dus gelijk aan een onmeetbaar aantal geleerde regels; het is een van de eleganties van het damspel.

Het gevolg hiervan is dat het zinloos zou zijn om het "positie-spel" te bestuderen, dat wil zeggen het echte spel, als men niet vooraf goed vertrouwd is met het "zet-spel".

Zeker, dit laatste vereist een vrij lange studie, maar het is zeer interessant, vol onverwachte wendingen en vooral gericht op het geheugen van ideeën. Deze studie is in ieder geval essentieel, bijna net zo belangrijk als de studie van de regels in andere spellen.

Het ontbreken van deze kennis, bij een te groot aantal spelers, verklaart het bestaan van de omvangrijke categorie van de "houtduwers", die het damspel gemakkelijk en vlak vinden omdat ze zich niet realiseren dat dit spel in werkelijkheid niets gemeen heeft met het simplistische idee dat zij ervan hebben. De initiatie overbrugt een afgrond, omdat het een extreem gevarieerde kunst onthult, vol onverwachtheden en bovendien zeer briljant, een eigenschap die bijzonder goed past bij het Franse temperament.

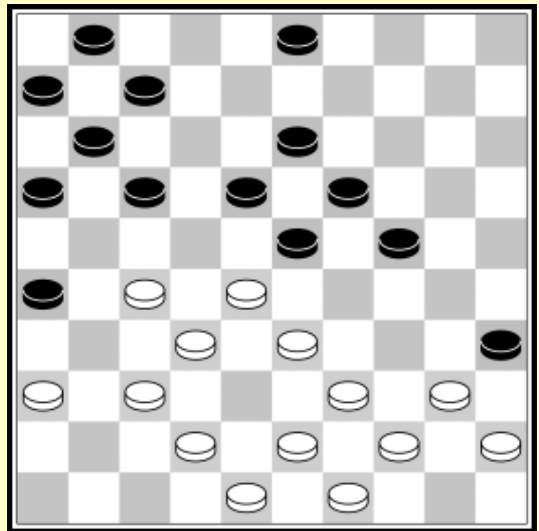
Niets is spectaculairder dan een partij met zetten, wat onvermijdelijk het geval is in een ontmoeting tussen een zeer sterke speler en een kleine amateur.

Maar tussen twee sterke spelers kunnen de partijen het publiek echt alleen boeien als een speaker, op een dambordscherm, de zetten uitlegt die zich hebben voorgedaan en die zijn gepareerd; anders zouden ze ontsnappen aan het publiek dat er niets van zou begrijpen. In dit soort partijen worden de meest subtiele zetten inderdaad van beide kanten voorzien, met enkele zeldzame uitzonderingen.

Hun rol is echter fundamenteel, want de bedreigingen die ze creëren dienen om het spel van de tegenstander te sturen, hem te dwingen bepaalde pionnen te spelen of hem te verhinderen andere pionnen te spelen. Dit is dan het echte positiespel.

(Tekst P. Sonier)

In de nevenstaande positie speelde M.J. Fabre 40-34. Zijn tegenstander, een pionspeler, dacht dat dit een vergissing van de kampioen van Frankrijk was en haastte zich om de zet (16-21) uit te voeren: 27x16 (7-12) 16x07 (23-29) 34x14 (13-19) 14x23.

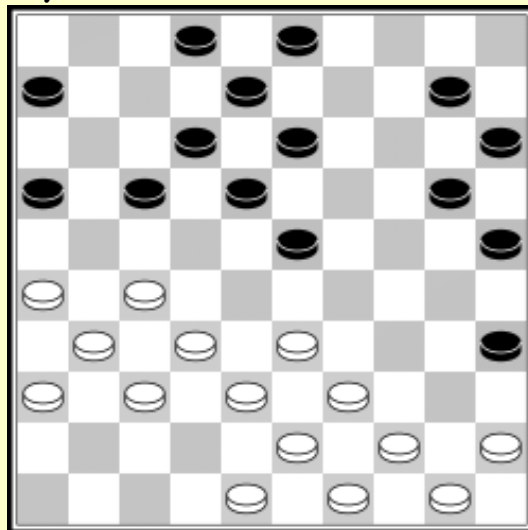
De zwart speler, die nu inzag dat de zet voor de dam (18x47) slecht was, aangezien de dam snel zou worden teruggenomen, koos ervoor om te slaan met (18x27). Maar is er soms een god voor de blunders? Een andere combinatie verschijnt voor hen:

Na 7x18 (27-31) 36x27 (17-21) 27x16 (6-11) 16x7 (1x41) dachten ze te hebben gewonnen, maar Fabre speelde rustig: 42-37 (41x32) 43-38 (31x34) 44-40, enzovoort.

Als M. Fabre in deze omstandigheden te maken had gehad met een speler van zijn niveau, zouden deze zetten niet zijn uitgevoerd; maar de ontdekking ervan, hoewel te laat, had de speler kunnen dwingen om een vooraf gecombineerde zet te wijzigen, wat doorgaans niet gaat zonder de partij in gevaar te brengen.

(Clubs et cafés Mai 1931)

In een partij gespeeld tussen M. Raichenbach (zwart) en P. Pérot (wit), speelden de witte stukken 33-28 om de zwarte speler te dwingen 6-11 te spelen, wat hen in een gebrekkige positie zou brengen, met hun rechter-vleugel geïmmobiliseerd na 32-28.

Het antwoord 6-11 was gedwongen door de dreiging van de volgende zetten, die de zwarte speler niet had voorzien:

1° Als (25-20) x (x) 27-21 (16x27) 31x11 (6x17) 26-21 (17x26) 37-31 (26x28) 39-33, enzovoort... Dame +

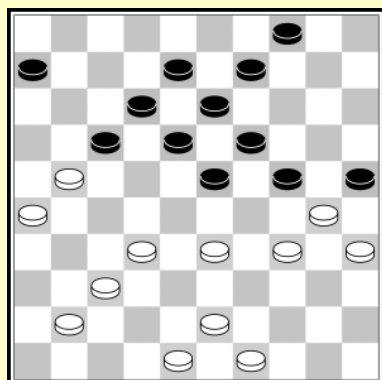
2° Als (12x21) x (x) x (x) 31-26 (2-7) 26x17 (7-11) om te proberen de pion terug te nemen, 37-31 (11x22) 38-33 en de zwarte speler kan de 1 voor 2 niet verhinderen, want als (24-29) 33x24 (20x29) 32-28 (22x33) 39x28 (8-13) om de damzet 28-23 B +1 te vermijden.

3° Het is uiteindelijk duidelijk dat zetten als (13-19), (3-9) of (2-7) niet speelbaar zijn (directe zetten).

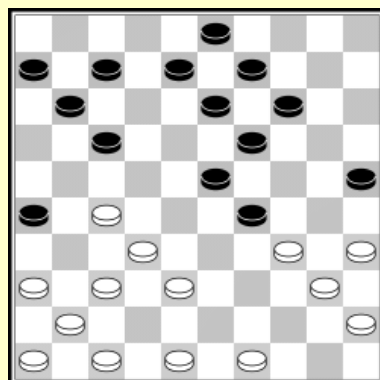
De zet (6-11), die de onervaren toeschouwers zou hebben verrast, was inderdaad gedwongen.

Tekst P. Sonier "Clubs & cafés" Mei '31

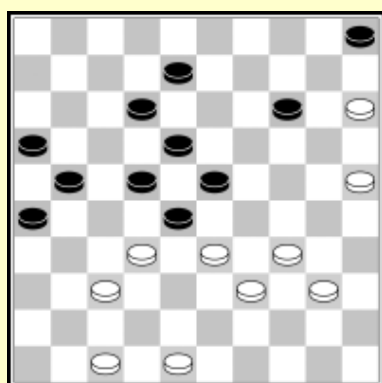
Problemen van Internationaal Meester Fabre

32-28
37x28
(18x23?)
48-42
33-29
34-29
43-38
49x07

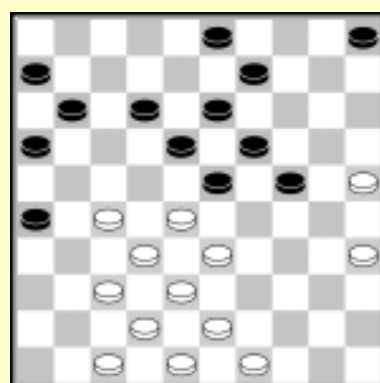
34-30
38-33
40x18
48x37!
37-31
41x1 +

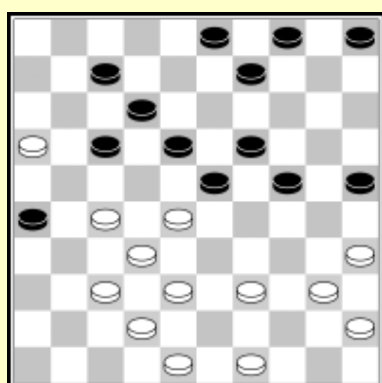
15-10
si (21-27)
10x19 (29)
39-33 (30)
19x17
25x3 +

Op (23-29)

33x24 (21-27 of ?) 32x23 ! (18x20)
10x19 (12-17) x (27-32) x (22x35) 14-9 +

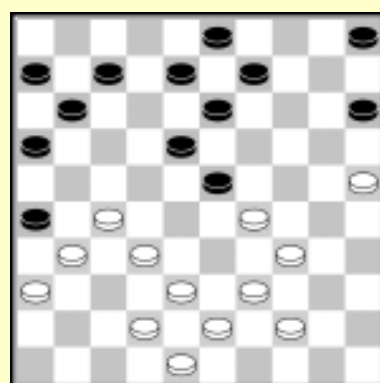

47-41
(24-29?)
33x24
28x17
35x24 !
(31-36?)
25-20
37-31
38-33
24x4 +

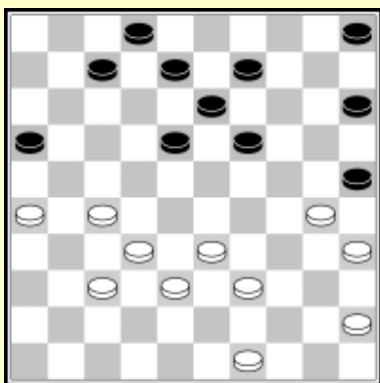
39-34
(5-10)*
34-30
40x20
(10-15)
28-22
27-21
32-27
27-22
37-32 +

op 39-34 si (24-29)
33 (x) 31 (x) 32x41 (47x30) 35x2 +

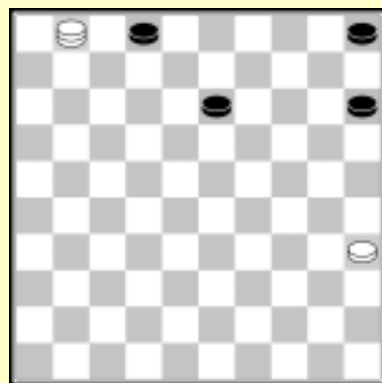

25-20
si (15x33)
39x19
(26x28)
38-32!!
(28x31*)
42x31
27-21 +

op 25-20 si (26x28)
38-33 (15x24) 33x22 enz. +

27-22 (25x43)
 49-44! (18x27)
 38x49 (27x29)
 26-21 (16x29)
 37-32 (27x38)
 49-43 (38x40)
 45x1 Dam

Zwart aan zet

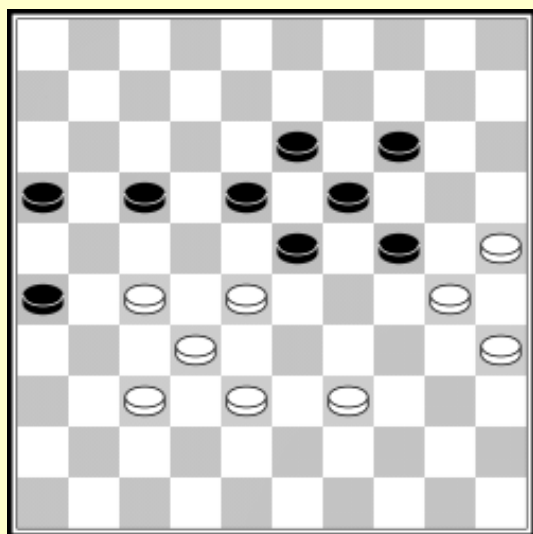
Oplossing eindspel

(13-19) A
 35-30 (5-10) B
 30-25 (10-14) C, D
 1-29 (2-8) E
 29-1 (19-24) F
 (1-23 is verhinderd
 Door 15-20! =)
 Dus
 1-7 (8-13) G
 7-2* (7-45 verliest)
 (13-18)
 2x30 (18-22) I
 30-13 (22-28)
 13x24 (28-32)
 24-42 (15-20) J
 42-15 (32-37)
 15-47 (14-19)
 25-20 (19-23)
 20-15 (23-28) K
 15-10 enz... +

A) op (15-20) 1-29 (20-25) 29-45 enz. +
 B) op (2-8) 1-7 (8-13) 30-25 enz. +
 op (15-20) 1-29 en 45 enz... +
 C) op (19-24)
 1-45 (10-14) op (2-8) 18 (14) 7 enz. +
 45-40 (14-19) op (2-8) 7 (13) 2 enz.
 40-35 (24-29) op (2-8) 20 +
 35x13 (29-33) op (2-7) 35 +
 24 en 25-20 coup Marquis !
 D) op (2-8) 1-18 (10-14) 18-1 (19-24)
 1-7 (8-13) 2 enz... +
 E) op (15-20) 28x15 (19-23) 15-33
 (2-7) 33-6 (7-12) 6-33 enz... +
 F) op (8-13) 1-7 gevolgd door 7-2 enz.
 G) op (14-19) 7-2 , 25-20 enz...
 H) op (14-19) 25-20 enz...
 op (13-19) 2-7 enz...
 I) op (15-20) 30-39-33 enz... +
 J) op (14-19) 25-20 (15x24) 42x15
 (19-23) 15-20 enz... +

Probleem Woldouby positie

"Le Damier" Juli 1911 n° 49

38-33 (23-29) A, B

28-23 (29x38)

23x21 (26x17)

32x43 schijfwinst

A) Op (17-21) 39-34 W+

B) Op (26-31) 27x36 (17-21)

37-31 (21-27)² 32x21

(16x27) 31x22 (18x27)

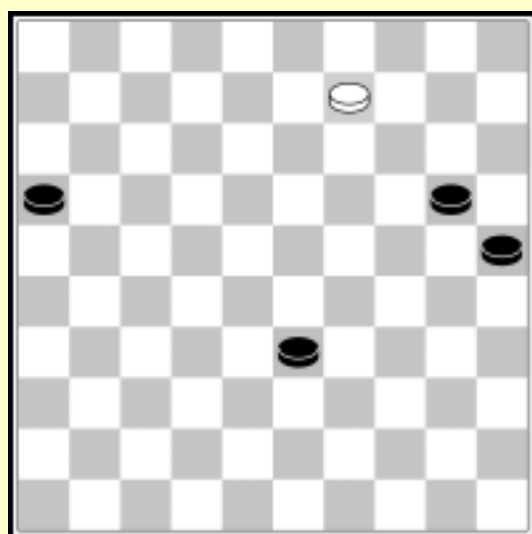
39-34 (23x32) 34-29 W+2

² op (23-29) 28-23 (19x26) 30x8 (x38) 39-33 (38x29) 36-31 (x37) en 8-3 W+

EINDSPEL door Marius FABRE

gewijd aan FAURE uit Amsterdam

Wit forceert remise

9-4 (20-24*)

4-13 (25-30*)

13-22 (33-38*)

22-36 (24-29*)

36-18 (30-34*)

18-31 (34-40) A

31-18 (29-34)

18-27 (38-42)

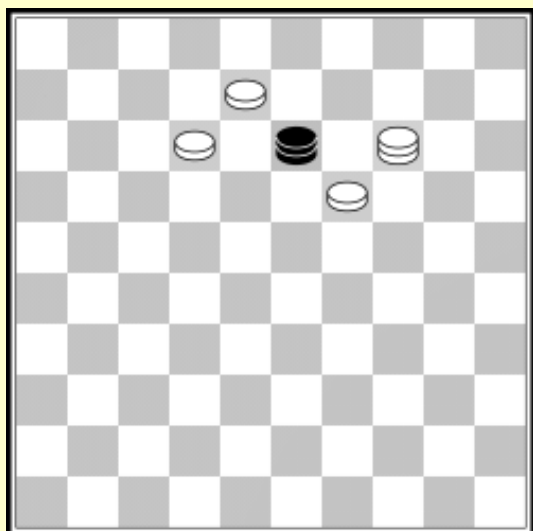
27-43 =

A) Op (34-29) 31-22 (29-33) 22-27 enz... =

EINDSPEL Dambrun – Bizot

Damier Français 1910 (1ste maart)

De spelers kwamen remise overeen, maar Marius Fabre gaf de winst aan voor wit, als volgt :

8-2 (13x35)*

14-23 (35-44)A

*23-45 (44-35) op (44-49) 2-16 +
2-16 (35-49)*

12-7 (49-35)

7-2 (35-44 of 49)

45-40

16-49 opgesloten in de kast

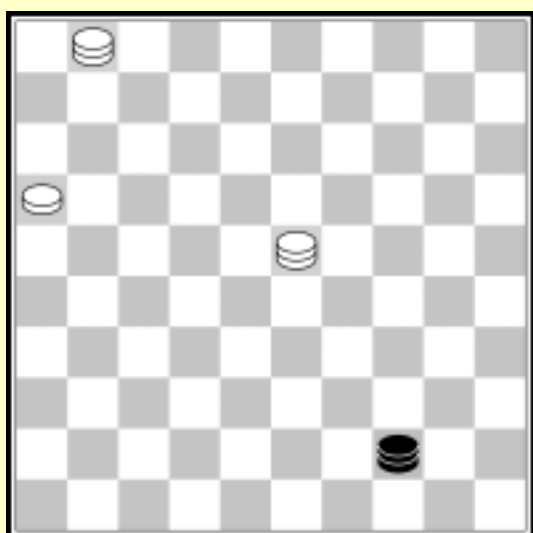
A op (35-49) 2-16 (49-44)*

23-45 (44-49) 12-7

Op (49-44) 16-11 en 45-50 +

Op (49-35) 7-1 zie beneden

EINDSPEL Fabre

23-45 (44-49)A

1-18 (49-35)B

18-12 (35-49)C

12-21 (49-44)*

45-50 (40 of 35)

50-44

21-27 +

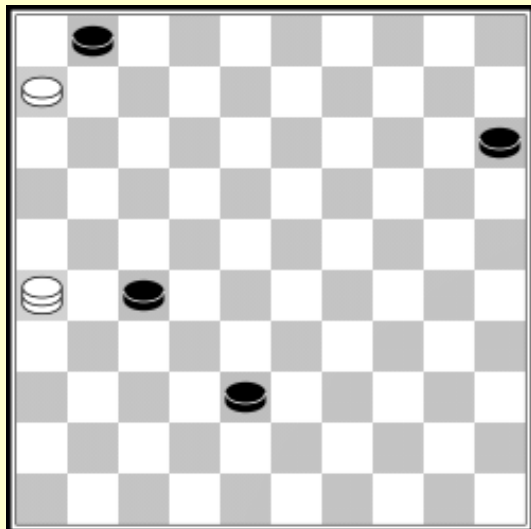
*A (44-35) 1-12 (35-49) 12-21
zoals hierboven*

B (49-44) 16-11 (44x6) 45-50 + opsluiting tric-trac

C (35-30) 12-8 en 45-7 coup du trébuchet

Le Damier 15 februari 1911

Wit forceert remise

26-48 (27-32) a

48-34 (32-37) b

34-7 (x)

6-1 (12-17)

1-40 (17-22) c

40-35 (22-27)

35-19 (27-32)

24 =

a) Op (15-20) 25, 9 enz...

b) Op (42) 43 (37) 48 (15-20*) 25, 14

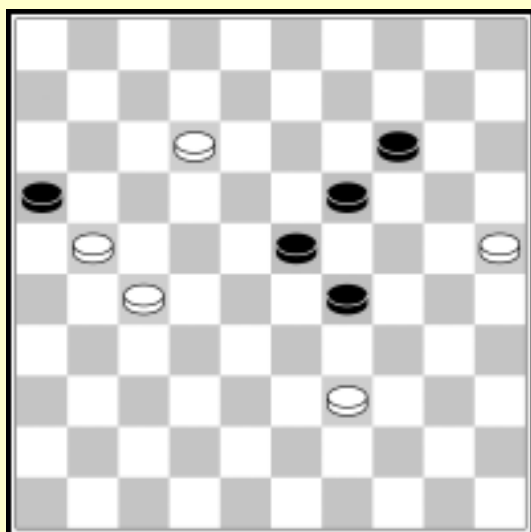
c) Op (38-43) 44 en 49 =

d) Op (15-20) 35-49 (42) 44 en 33 =

Aangegeven door Marius Fabre

2de partij van de match KELLER – SPRINGER (26 februari 1937)

Stand na de 55ste zet van zwart

In deze stand speelde Springer (wit) 21-17 en liet hierdoor de winst ontglijpen, door

12-7 (29-33*)

39x28 (x)

27x38 (x)

7-2 (27-31) a, b

2x24 (31-36) c

24-15 (36-41) d

25-20 en 15-10 +

a) Op (19-23) 2-13 enz... +

b) Op (19-24) 2x30 (27-31) 30-48 enz... +

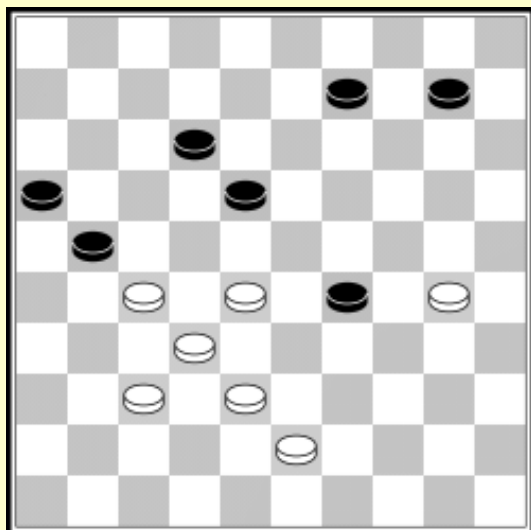
c) Op (31-37) 38-32 (37x28) 24-38 enz... +

d) Op (14-20) 25x14 (36-31) 14-10 enz... +

Aangegeven door Marius Fabre

5de partij van de match KELLER-SPRINGER (1 maart 1937)

Stand na de 48ste zet van zwart :

In deze stand speelde Keller (wit) 43-39 en liet de winst glippen, door :

28-22 (29-33)a,b 22x15 (x) 10 (21-27)c
32x21 (x) 5 (27-31) 43-38 (31-36) 30-24
(12-18) 5-46 (22-27)e 24-19 (27-31)f
38-33 (18-22)g 33-29 (22-27)h 19-14!
(31-37*) 46x21! (36-41) 21-8 enz... +

a) Op (9-13) 30-24 (29x20) 22-17...+
b) Op (18-23) 37-31 en op (21-26) om
schijfverlies te voorkomen 22-18x7 +

c) Op (12-18) 32-28 (x) 10-4 (18-23*) 4-10 (23-28) a,b 10x37
(21-27*) 37-42 (33-39)c 43x34 (27-32*) 30-24 (16-21) 24-20
(21-26) 42-47 (26-31) 20-15 (31-37) 15-10 (37-41*) 47x36 (32-38)
36-27 (38-42) 38 en 29 dubbel offer....

a. Op (23-29) 10-4 ...+

b. Op (21-27) 10x44 (27-32) 44-33 (32-37) 33-47 (16-21) 30-24
(21-27) 24-20 (27-31) 20-15 (31-36) 15-10 ... +

c. Op (27-32) 42x15 (32-37) 15-47 (16-21) 30-24 (21-27) 24-20
(27-31) 20-15 ... + oppositie

d) Op (22-27) 32-28 (27-31*) 28-22 (31-36) a,b 10-5 (21-26) 30-24
(16-21) 43-38 (21-27) 22x31 (36x27) 5-19 ... +

a. Op (12-18) 22x13 (31-37) 10-5 (37-42) +

b. Op (21-26) 5-10 (16-21) 43-38 (21-27) 22-17 (x) 30-24
(31-36) 5-46 (26-31) 46-23 of (32) 23x12-23! +
of (26) 23-5 (37) 5x46 (26-31) 46-32! +

e) Op (22-28) 46x12 (36-41) 12-23 ... +

f) Op (27-32) 46x12 (36-41) 12-7 ...+

g) Op (31-37) 46x12 (36-41) 12-7 ... +

h) Op (31-37) 46x11 (36-41) 11-7 ... +

} dreiging coupe trébuchet

MARCEL BONNARD

Meneer Marcel Bonnard is een van de grote figuren in de damwereld van onze tijd. Als voormalig directeur van het tijdschrift "Le Jeu de Dames", penningmeester van de Franse Dambond en secretaris van Damier Lyonnais, heeft hij een grote en heilzame invloed gehad op de ontwikkeling van ons spel.

Meneer Bonnard schrijft ook de dambijlage in "Le Lyon Républicain" en andere rubrieken. Zijn propaganda voor het spel beperkt zich echter niet alleen daartoe. De leerlingen die hij de afgelopen twintig jaar in Lyon heeft opgeleid, zijn niet meer te tellen, net zoals de toernooien en dammanifestaties die hij heeft georganiseerd.

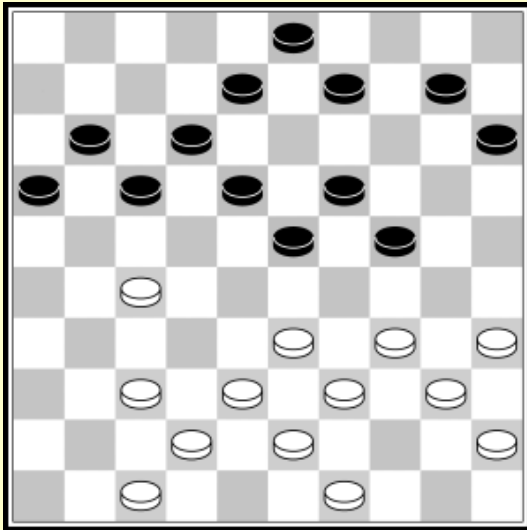
Deze diverse bezigheden, en de zeldzame geest van onbaatzuchtigheid die hij altijd heeft getoond, hebben mogelijk afbreuk gedaan aan zijn palmares, maar hebben hem er niet van weerhouden om al vroeg een meester van de eerste orde te worden. Hieraan voegt hij een unieke eruditie toe over alle onderwerpen die betrekking hebben op het dammen.

Meneer Bonnard maakte zich bekend in 1907, toen hij als eerste eindigde, vóór de beroemde meester Raphaël, tijdens een groot toernooi in Lyon. Vanaf dat moment werd hij beschouwd als de kampioen van het zuidoosten, een titel die pas enkele jaren later officieel werd vanwege federale organisatorische redenen. Hij werd ook eerste in Valence in 1909 en in 1911 (de eerste keer ex aequo met zijn leerling, dokter Molimard, en de tweede keer vóór hem) en kampioen van Lyon in 1910 en 1912.

Als we naar recentere data kijken, zien we hem opnieuw als eerste in Marseille in 1928 en 1929, de eerste keer ex aequo met meneer Springer, die enkele maanden later wereldkampioen werd. Tenslotte won hij in 1929 opnieuw de titel van kampioen van Lyon tegen dezelfde geduchte tegenstander.

Combinaties van Internationaal Meester Bonnard

Praktische slagzet 13-5-33

34-29, 40x20, 33-28

Op elk antwoord van zwart damzet of wit +1

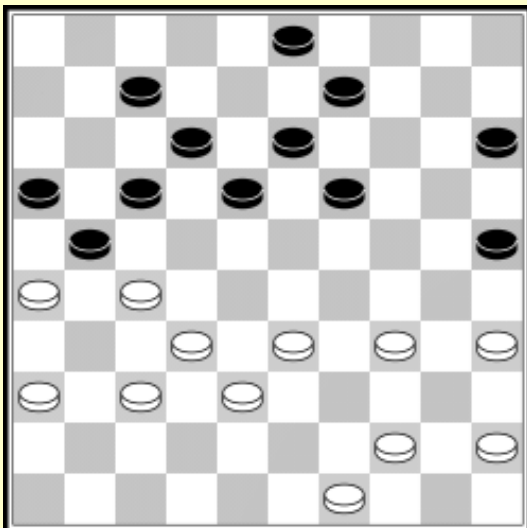
De laatste zet van wit dreigt 28-22, 27-21 Enz..

Op (18-23) 28-22, 27-21, 35-30, 45-40, 38x16!

Op (17-21) 28-22 enz...

Op (24-29) 28-22 enz...

Op elke andere zet maakt wit dam.

Aangegeven in een partij tegen Verse (1929)

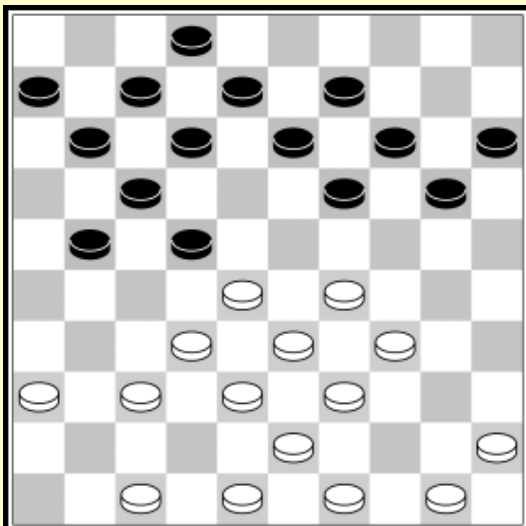
M. Bonnard speelde 44-39. Hij gaf aan dat hij met schijfverlies een dam kon maken :

34-30, 44-39, 27-22, 26x8 (ad lib) 38-33

En indien zwart dam maakt Z+2

34-30, 45-40, 44-40, 27-22 enz.... Z+1

Le Radical 15-12-1929

Bonnard, naar een lokzet geprobeerd door W. de Jong tegen Dukel tijdens het wereldkampioenschap van 1952.

Wit lukt de fout uit door :

45-40 et si (21-26?) 29-23! (22-27?)

32x21 (17-22?) 28x17 (19x28) 33x22 (11-

16?) 40-35, 34-29, 29-24, 37-31, 38-32,

39-33 (ad lib) 43x1 Dam en Z +3

Dr. Molimard

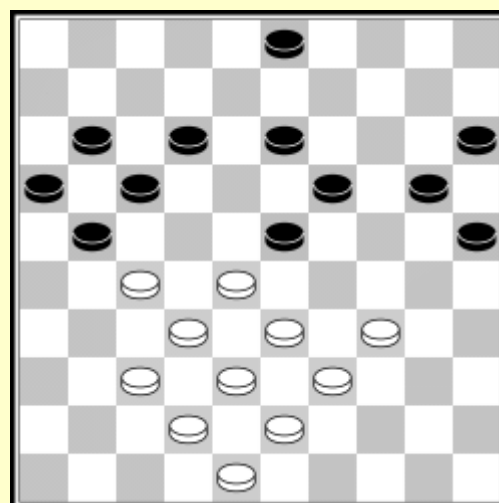
Dokter Molimard, een leerling van meester Bonnard, werd kampioen in Lyon in 1910 en 1911. Daarnaast won hij in 1911 het internationale toernooi van Marseille. Al op zijn 20e jaar, terwijl hij bezig was met zijn opleiding tot arts, had hij een verrassende beheersing van het dammen bereikt en kondigde hij zich aan als een ster van de eerste grootte.

In 1912 versloeg hij in een match de wereldkampioen Weiss, die 18 jaar lang ongeslagen was gebleven. Hiermee veroverde hij echter alleen de titel van kampioen van Frankrijk, omdat er een internationale overeenkomst nodig was om de wereldtitel op het spel te zetten.

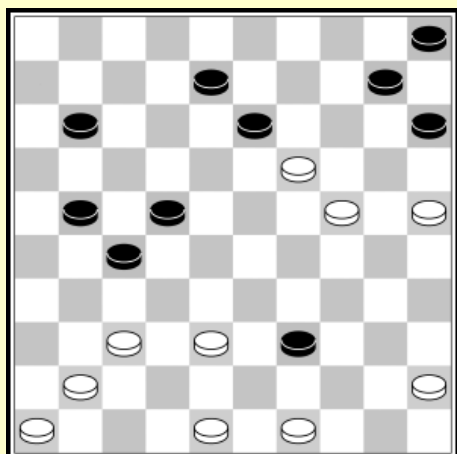
Deze overwinning wekte grote belangstelling bij M. de Haas, de Nederlandse orakel, die onmiddellijk de confrontatie met de jonge student wilde aangaan. De Haas werd verslagen in een match van 20 partijen. Deze gebeurtenissen maakten diepe indruk. Het was dringend nodig om de wereldtitel opnieuw ter discussie te stellen. Inderdaad organiseerde Nederland datzelfde jaar een internationaal toernooi. Grote toernooien brengen meer onzekerheden met zich mee dan matches, en Molimard werd niet eerste.

Hij daagde vervolgens de nieuwe kampioen, M. Hoogland, uit, maar deze ontweek de uitdaging. M. Molimard, die niet bepaald begunstigd werd door de omstandigheden, had simpelweg de kastanjes uit het vuur gehaald. Toen brak de oorlog uit. De dokter moest Lyon verlaten, wat hem er echter niet van weerhield om in 1922 opnieuw het internationale toernooi van Marseille te winnen en de tweede plaats te behalen in het grote toernooi voor het wereldkampioenschap van 1928, ex aequo met M. de Jongh.

*Dr. A. Molimard (W)
Isidore Weiss (Z)
Wereldkampioen
in 1909*

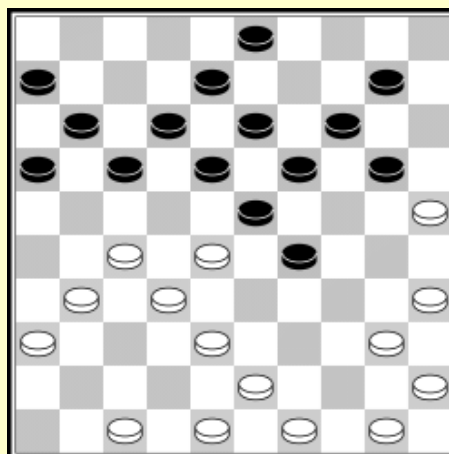

34-29
39x30
28-22
38-32
32x25
25-20
42-37
43-38 ... +

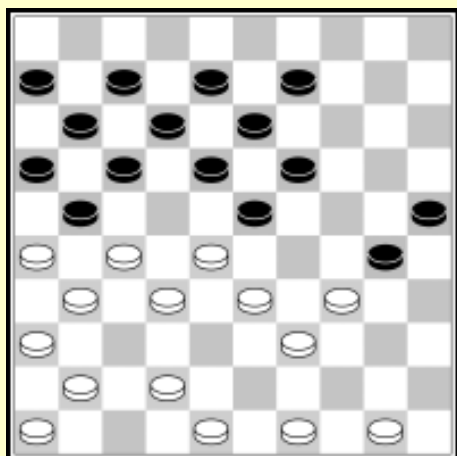
45-40
(39-44)?
37-31
24-20
49x40
20x7
+

*Aangegeven tegen Verse
"Le Radical" 15-12-1929*

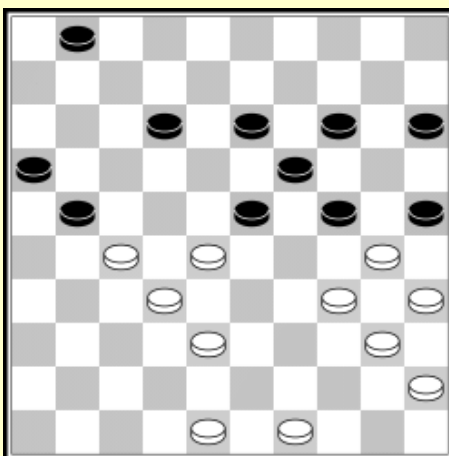
27-22
32x21
48-42
50-44
44x4 !

*Tegen Le Goff Kampioen van Lyon, 1907
na zes maanden spelen.
"Le Radical" 12-1-1930*

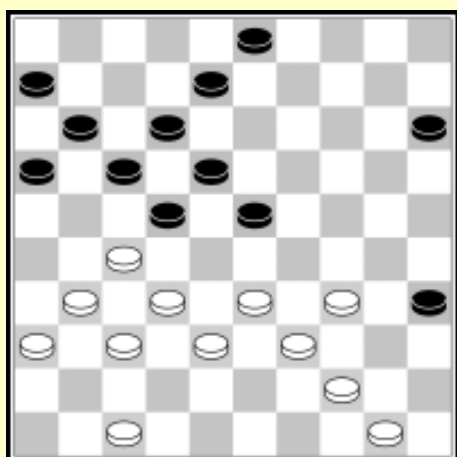
28-22
26x17
33-29
39-33
50-44
42-38
48-30
36-31
41x1 +

"Le Radical" 13-2-1930

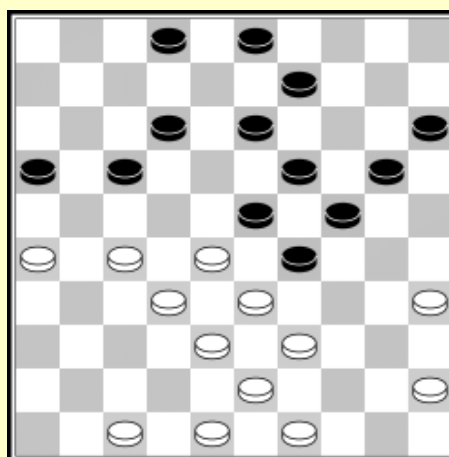
34-29
49-43
40x20
35-30
45-40
43-39
48x8

"Le Radical" 19-4-1931

31-26
26-21
(17x26)^a
36-31
33x2
39x19 +

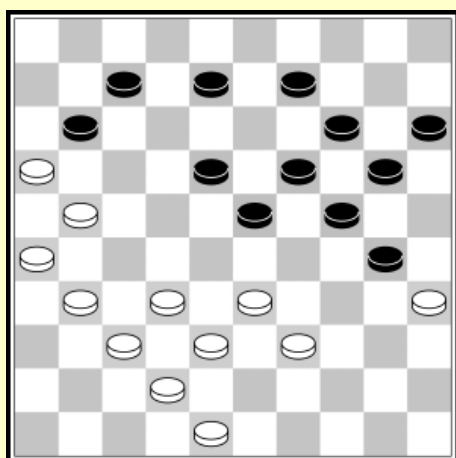
*a op (16x27) 32x21, 44-40, 36-31
38-32, 33x2 en 47x16 +*

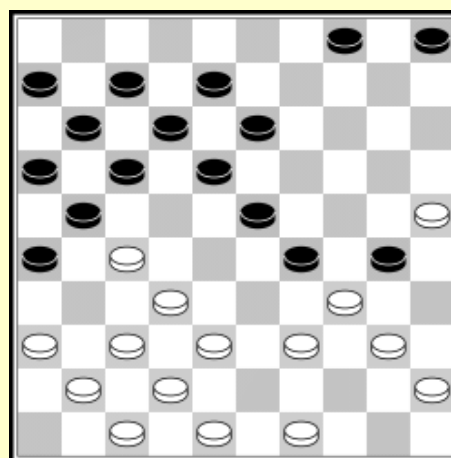
28-22
33-28
26x8
38-32
39-33
(ad lib)
43x3 +

"Le Radical" 6-9-31

ANDERE COMBINATIES VAN OVERLEDEN MEESTERS

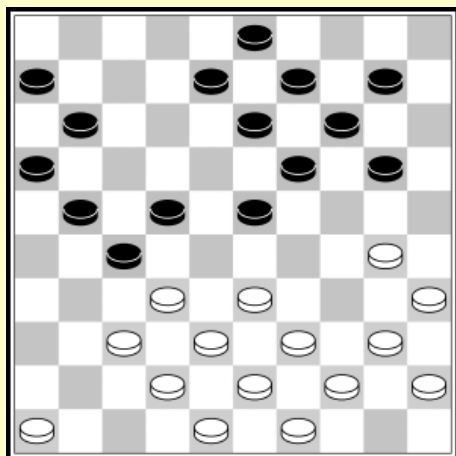
39-34
21-17
16-11
31-27
35-30
26-21
37x26
42x2

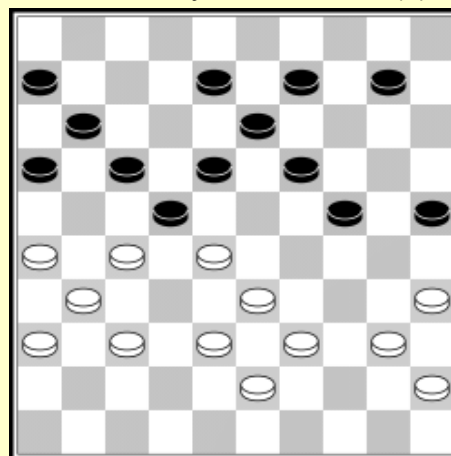
25-20!
(30-35)?
27-22
32-27
48x19
22x2
45x34 +

*Gemaakt naar een idee van Wyllie,
de sterkste speler van Engeland.
NM G. Baledent (gewijd a. Lesage)
"Gazette du jeu de dames" n°1
Mei 1886*

*Lokzet gespeeld door Ottina (w)
tegen Giraud (z) 1910
Ottina was kampioen van Parijs 1910
maar verloor zijn titel in een match
tegen Weiss, in hetzelfde jaar.
(Bulletin de D.F. n°1 1-2-1910)*

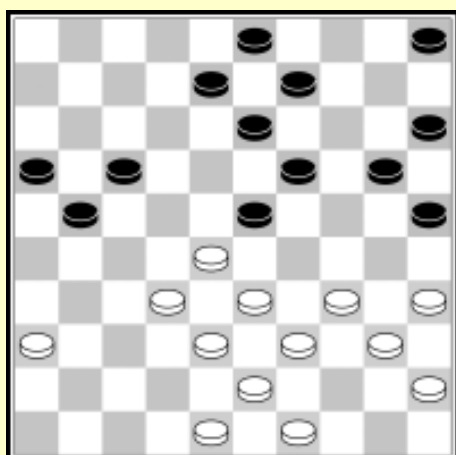
33-28
38x18
30-25
39-33
43-38
48-42
40-34
35x2 +

40-34!
(25-30)?
(24-29)
(22x44)
45-40
35x24
24-19
27-21 ..+

*N.M. Leclercq – Philippe
(Revue Leclercq n°2 febr. 1909)*

*Woldouby
door 40-34! Biedt wit zwart een
verraderlijke verbreking aan...
(Bulletin van D.F. n°7 1-8-1910)*

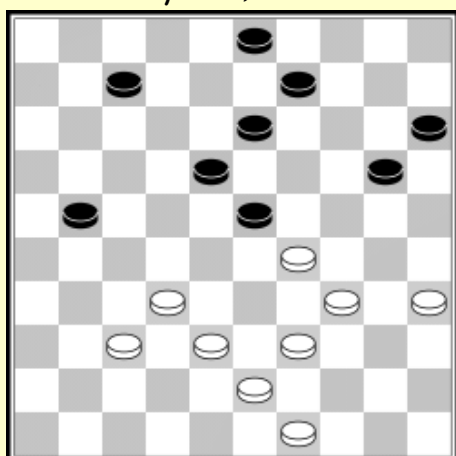

28-22
34-30
40x18
38-32
39-34
35x2 +

*N.M. Dambrun, ex-president du
Damier Français tegen Kieffer*

(Le Damier n° 44 15-3-1919)

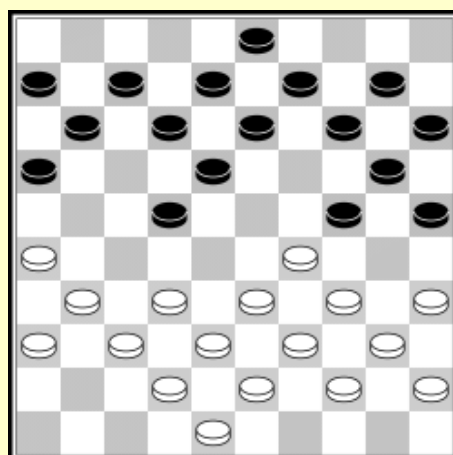
Meester Raphaël, aan zet

37-31!
En zwart
kan de 1
om 2 met
32-28
niet
ontlopen

*op (21-26) 34-30! (23x25)a
35-30-24
38-33 enz... +*

a op (26x28) 38-32

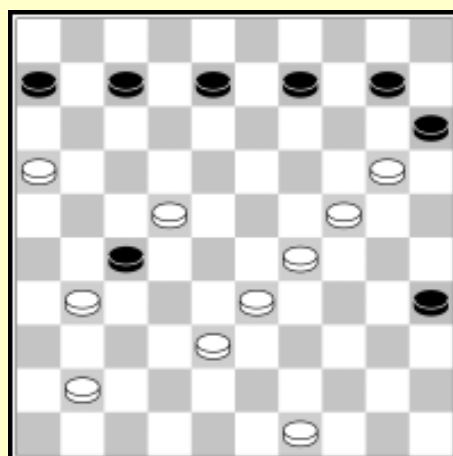

32-28!
(12-17)?a
35-30
28-23
29-24
34x1 +

*a) (11-17?) 28-23, 31-27 ... +
S. Bizot*

*Wit speelt en wint de schijf terug en
gaat naar dam*

J.M. Isidore Weiss

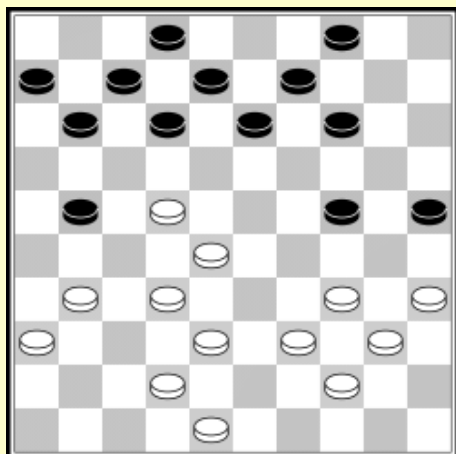

20-17
(10x30)a
29-24
16-11!
(6x39)
49-43
(47x20)
43x1

*a op (27x47) 14x1 (47x36)b
33-28 (36x30)* 29-24
en 48x38 +*

*b op (47-41?) zelfde vervolg met
33-28 of indien de dam op 47
blijft wordt ze gevangen :
Voorbeeld : (35-40) 33-28
(47x33) 28x39 (40-45) 22-17!
en (45-50) kan niet !*

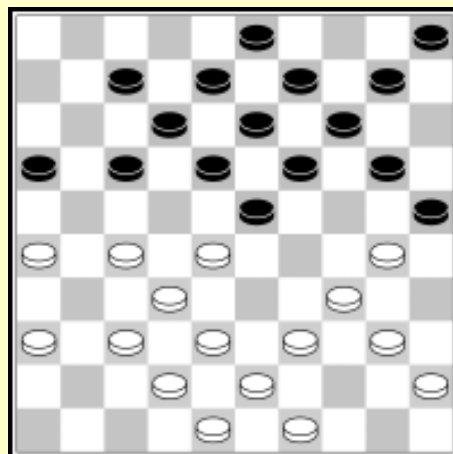
N.M. H. Bajole – P. Lorne
1ste ronde Kamp. v. Frankrijk
1965, 21-8-1965 Dijon
Laatste zet wit : 47-42

(21-27)
 (24-30)
 (14-20)
 (25-30)
 (4-10)
 (9-14)
 (12x45!)
 Z +

“L’Effort” n° 104 sep. oct. 1965
Le N.M. werd 2de in het internationaal
tornooi van Monaco in dec. 1964

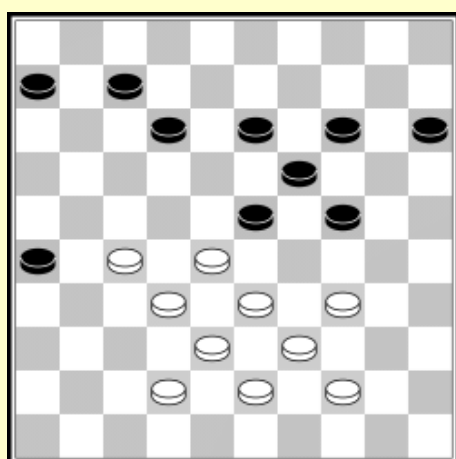
J.M. F. Dutto (Ricou) – Granet
“L’Effort” n° 117 nov. dec. 1967

27-22
 32x21
 36x47
 30-24
 (20x29)*a*
 34x23
 38-32
 (ad lib)
 42x2 +

a) op (19x30) 39-33 38-32
(ad lib) 42x2 +

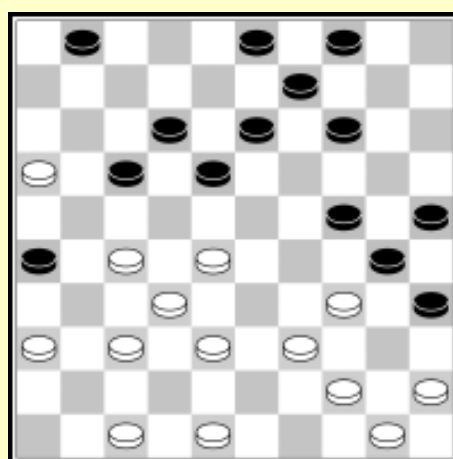
N.M. King – Masson
Kamp. v. Parijs 48 (1ste ronde)

27-22
 (12-18*)
 34-29
 (23x34*)
 39x30
 43-39
 32x21
 33x2

(35-40 of ?)
2x5, 42-37, 39-33 (15-20)
33-28, 5x28

J.M. A. Dumont Jr.
spelend in Damier Parisien

39-33
 44-40*a*
 48-43
 50x39
 16-11
 28x10
 36-31
 33x4
 Z +

a) De damzet kan zonder deze
schijf te geven, maar de dam
wordt afgenomen Z +2

PAUL SONIER

- 1907: Speler bij M.J. Isidore Weiss; door de studie van Barteling maakte hij snelle vorderingen.
- 1908: Eerste geplaatst in een toernooi in Romans, voor Dentrux en Molimard.
- 1910: Derde op het kampioenschap in Lyon, achter Weiss en Molimard maar voor Bonnard, Raphaël en Fabre.
- 1911: Verliet het spel tot 1923.
- 1923: Keerde terug naar Damier Notre-Dame in Parijs op aandringen van M. Bonnard en werd secretaris-penningmeester en later voorzitter; trad rond 1924 toe tot het comité van de federatie.
- 1925: Organiseerde in Parijs het wereldkampioenschap tussen Fabre en Bizot.
- 1926:
- 1928: Nam deel aan het wereldkampioenschap in Amsterdam.
- 1930: Organiseerde de wedstrijd M. Fabre – L. Sigal voor de titel van kampioen van Frankrijk.
- 1931: Organiseerde het wereldkampioenschap in Parijs (toernooi).
- 1933: M. Fabre – M. Raichenbach.
- 1934: Sloot het wereldkampioenschap in Nederland af (wedstrijd Raichenbach – Vaessen).
- 1935: Organiseerde het kampioenschap van Parijs en sloot de wereldkampioenschapswedstrijd Raichenbach – Vos af, die in Nederland plaatsvond.
- 1936: Organiseerde het wereldkampioenschap (wedstrijd Raichenbach – Vaessen).

In samenwerking met het Damier Margnotin organiseerde hij op 14-8-27 een levende partij in Malakoff met Fabre en Bizot; en ten slotte een levende partij op 8-7-28 in Villeneuve St Georges, met de Jongh en Sigal.

Auteur van een rationele notatie die veel verdedigers had, en die hij zelf verdedigde, maar ondanks zijn pleidooien prevaleerde de notatie Manoury uit 1787. Deze is tegenwoordig internationaal in gebruik.

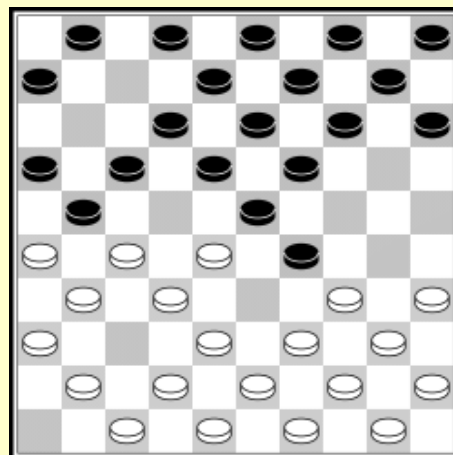
Volgens deze uiteenzetting is het niet overdreven om te zeggen dat Paul Sonier, samen met de heren Leclerq, Dambrun en Bonnard, deel uitmaakte van de groep prominente figuren, als propagandisten van het begin van deze eeuw.

M. Fabre.

ENKELE OPENINGSZETTEN

Door S. Bizot et P. Sonier

<i>31-26</i>	<i>1</i>	<i>(16-21)</i>
<i>36-31</i>	<i>2</i>	<i>(11-16)</i>
<i>31-27</i>	<i>3</i>	<i>(18-23)</i>
<i>41-36</i>	<i>4</i>	<i>(12-18)</i>
<i>37-31</i>	<i>5</i>	<i>(20-24)</i>
<i>33-28</i>	<i>6</i>	<i>(24-29)</i>
<i>46-41</i>	<i>7</i>	<i>(7-12) ?</i>

W +1 door 42-37 (15-20a,b) 28-22 26x17 27-22 (28x17) 32-27
37x28 enz....*

a) Op (1-7) damzet door 38-33 28-22 26x17 34-29 enz..

b) Op (14-20) w +1 door 27-22 31x11 32-27 enz..

"Le Jeu de Dames" aug. Sep 1925

Canadese haarlemmer zet (links)

34-30 (20-25) 40-34 (14-20)

44-40 (10-14) 50-44 (5-10)

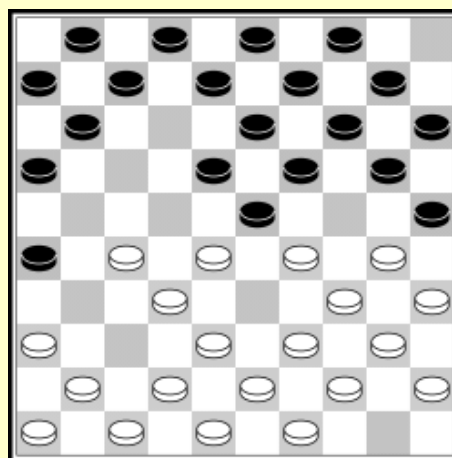
32-28 (17-21) 37-32 (18-23)

31-27 (12-18) 33-29 (21-26?)

W +1 door : 27-21 (26x17a) 30-24

28x19 35x24 34x21 enz.

a) Op (16x27) 32x21 29-24 enz.

Canadese haarlemmer zet (rechts)

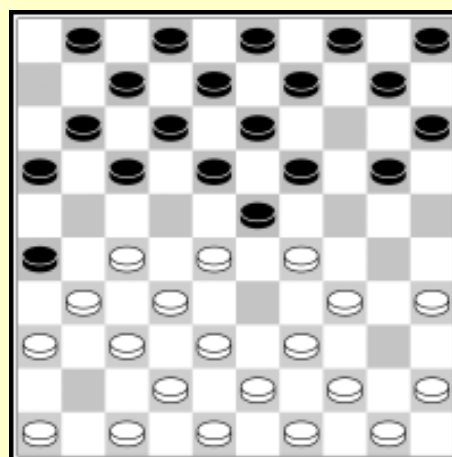
door S. Bizot en P. Sonier

34-29 (19-23) 40-34 (14-19)

33-28 (17-21) 31-27 (21-26)

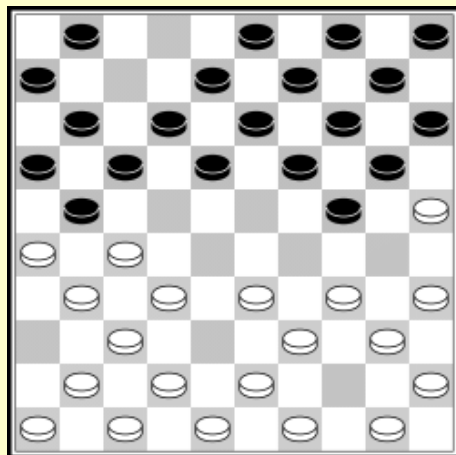
36-31 (11-17) 41-36 (6-11?)

W +2 door 27-22 29x18 31x22 32x25 enz.

32-27 (19-24) 38-32 (13-19)
 34-30 (17-21) 40-34 (11-17)
 44-40 (7-11) 31-26 (8-13)
 36-31 (2-8) 30-25?

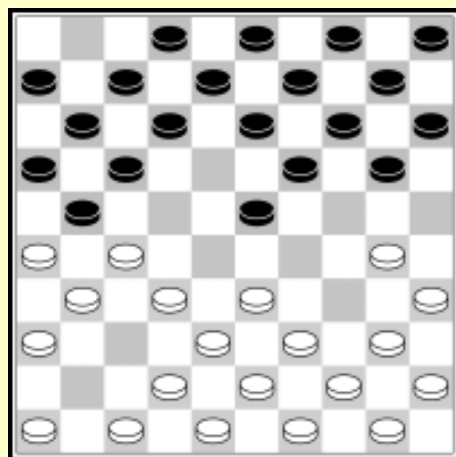
Zwart voert een briljante drievoudige combinatie uit met (17-22) (24-30) (20x38) (16-21) (14-20) (18x36) (13x35) enzovoort... en blijft met één schijf meer over na de twee merkwaardige slagen over vier schijven, waarbij een zwart randschijf aan elke kant van het bord wordt geplaatst.

“Jeu de Dames” n° 79 mei 1930

31-27 (17-21) 37-31 (11-17)
 31-26 (7-11) 36-31 (1-7)
 41-36 (18-23) 34-30 ?

Zwart voert een soort “valluikslag” uit die 1 schijf winst oplevert door (23-28) gevolgd op 32x23 door (19x28) (17x28) (12x32) (28-33) (20-24) (14x21) enz....*

“Jeu de Dames” n°80 apr/mei. '30

Par S. Bizot et P. Sonier
Schijfwinst door een afgeleide
van de haarlemmer zet

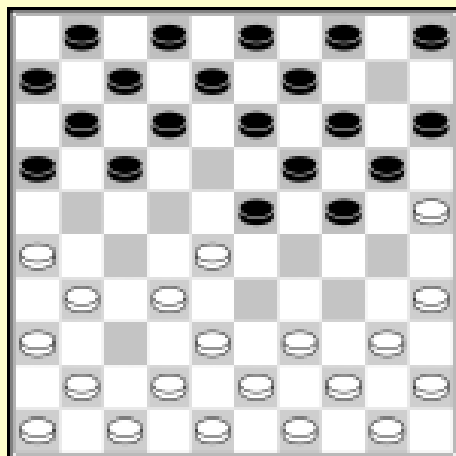
31-26 (20-24) 34-30 (14-20)
 30-25 (19-14) 33-28 (18-23)
 37-31 ?

De laatste zet van wit laat (23-29) toe, met de dreiging (29-33) en gevolgd door

1° op 39-33 volgt (24-30) (17-21) (11x22) (19x26) met winst van witte schijf 17

2° op 39-34 volgt (4-10) (17-21) (11x33) (19x26) enz... Z +2

3° op 40-34 volgt (29x40) (17-21) (11x33) (24-30) enz... Z +1

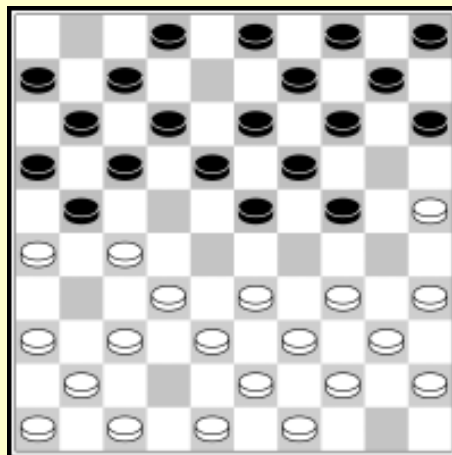

“Jeu de Dames” n°81 apr/mei '30

34-30 (20-24) 30-25 (17-21)
 31-26 (12-17) 37-31 (7-12)
 42-37 (1-7) 40-34 (18-23)
 45-40 (12-18) 50-45 (8-12) 31-27 ?

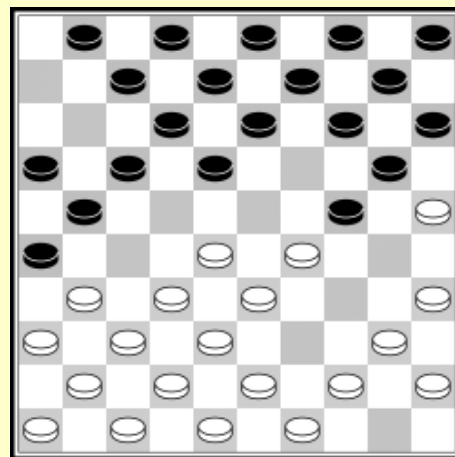
Zwart doet een damzet door
 (24-29) (19x30) (17-22) geeft 5 schijven !
 (11x33) (14-20) (10x50) enz..

*"The Draughts Review" n°8 8/27 met schijf 4 op 1
 met een ander verloop en
 "Tous les Jeux" april 1931 (genomen uit "Ligue de Dames")*

34-30 (17-21) 30-25 (21-26)
 33-28 (11-17) 39-33 (17-21)
 44-39 (6-11) 50-44 (11-17)
 33-29 (19-24) 39-33 ?

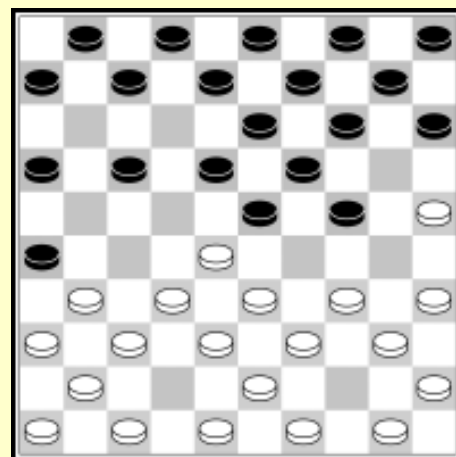
Zwart voert een mooie damzet uit door
 (17-22) (14-19) (21-27) 31x22
 (op 32-21 (16x27) enz...) 12x21
 Wit kan zijn zetten omwisselen, maar al altijd in de
 val eindigen, mits zwart nooit slaat via (18x27) of
 via (18x29)! (8x50)

Opening gereconstrueerd door P. Lucot

33-28 (18-23) 34-30 (17-21) 30-25
 (21-26) 38-33 (11-17) 34-29 (12-18)
 44-39 (20-24) 42-38
 Zwart lokt een fout uit door (16-21) en
 indien 31-27a volgt een coup Royal door (8-12)
 (17-21) (24-29) (19x30) (7-11) (11x35) en
 wat wit ook speelt hij verliest een schijf

a) Indien wit de twee om twee ruil doet door
 34-29 40x20) voor de aanval met 31-27,
 antwoordt zwart met (18-22!) en redt de schijf.

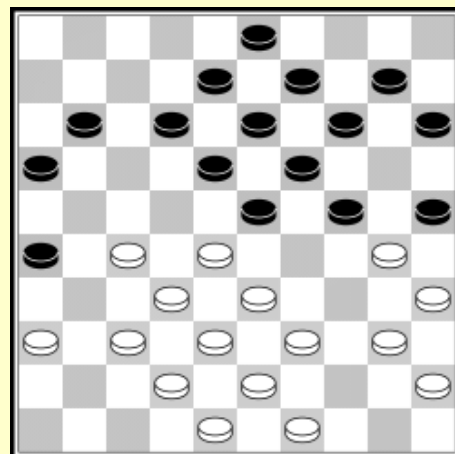
"Tous les yeux" dec. 1931

UITGEVOERDE SLAGZETTEN

28-22 40x20 (15x24)a 27-21
33x22 32x24 35-30 45-40 38x16 +

a op (14x25) 33-29 39x30
27-22 32x5

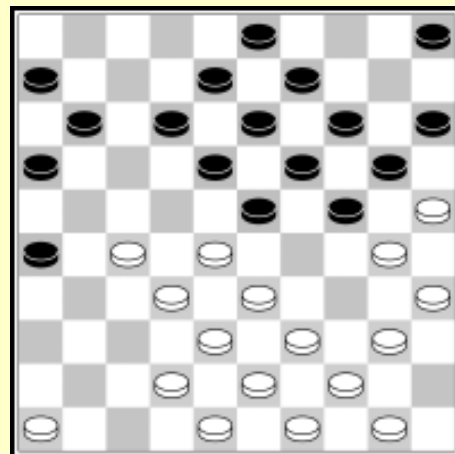
"Humorist" datum niet aangegeven

Spelend tegen Bouwmann

Zwart forceert schijfwinst door : 40-34

- En nu 1. Op (24-29) volgt 33x24
30-24 28x10 25x45
2. Op (11-17) volgt 34-29 27-22
32x21 28-23 30x10 33x31 39x30 Z +1
3. op (12-17) volgt 34-29 27-21
32x23 en indien (24-29) 33x24
39-33 wint zwarte schijf 34
4. op (5-10) volt 34-19 28-23 42x31
30x19 enz... +2

Mooie combinatie van zetten gezien in de partij

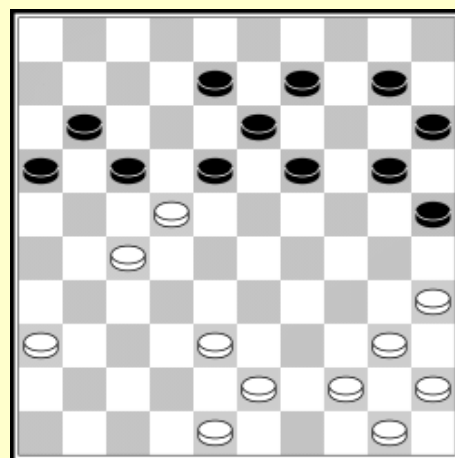
"Le jeu de Dames" n° 77-78 juni 1927

Tijdens de partij

35-30 (17x18)a 30-24 (19x30)b
27-21 38-32 40-35 35x24 45x5 +

a op (25x34) 40x29 29-24 (20x29*)
27-21 en 38-32 Dam op 5
B op (20x29) 27-21 38-32
40-35 45x5

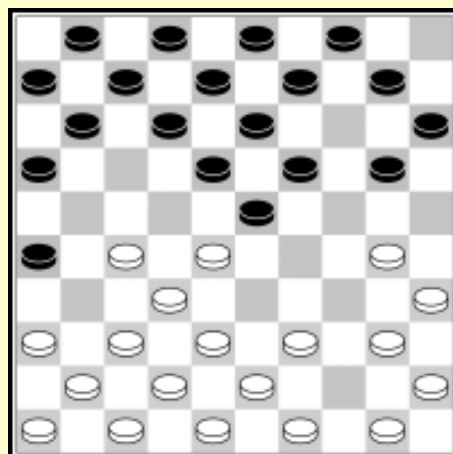
*Mooie toepassing van een praktische
combinatie (l'assommoir)*

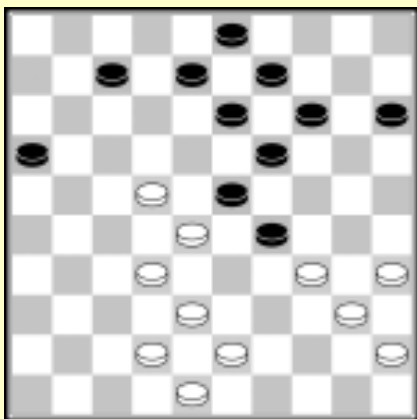

"Tous les jeux" n°74 nov 1932

*Naar een openingsstudie van
Raman, uitgevoerd door Sonier.*

33-28 (19-23) 28x19 (14x23) 39-33 (10-14)
44-39 (14-19) 33-28 (17-21)a
a op (5-10) 28-22 en 34-29 enz.
31-27 (21-26)b
b op (5-10) 27-22 38-33 37-31
34-30 (5-10?) ---->
30-24 (20x29)c
c op (19x30) 28x19 37-31 39-33 43x5 enz..+
27-22 (18x27) 32x21 (23x32*) 38x27 (26x17)
27-22 (17x28) 39-33 (ad lib) 43x5 +

De composities van SONJER zijn talrijk en gevarieerd; In elk ervan vindt men wel een teken van intelligentie.

Ziehier enkele voorbeelden :

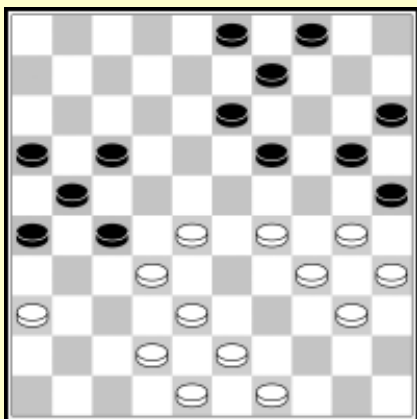
Zwart forceert schijfwinst of partijwinst door :

35-30 (14-20a,b) 38-33 30-25x1 +

a op (7-12) 22-18 40-35 38x7 +

b op (7-11 of 16-21) 30-24 enz.. Z +

Eenvoudig en praktisch.

Wit forceert schijf- of partijwinst door :

29-23 gevolgd door

1° op (17-22) een antwoord dat direct in je opkomt,

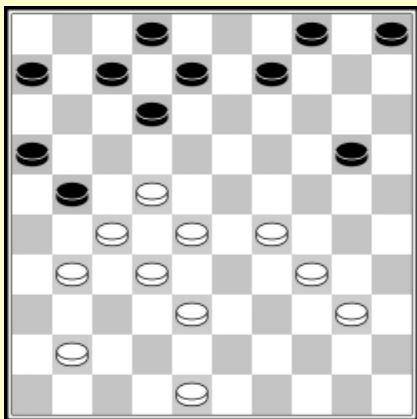
23x14 38x29 14-10 30x8 10-5 +

2° op (9-14) 36-31 (27x36) 32-27 28x37*

37-31 (ad lib) 30-24 34x12 +

Een heel mooie combinatie van toen ongeveer 18 jaar geleden,

"Le Jeu de Dames" n° 70-71 oct-nov 1926

Wit forceert schijf- of partijwinst door

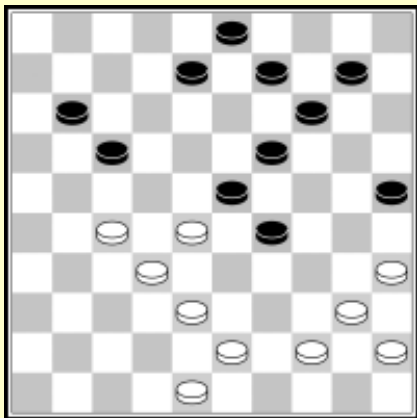
22-17 (21-26a) 28-23 29-24 48x39 (ad lib) 34x1 +

a op (20-24) 29x20 en indien (21-26) 20-14

14x3 3x26 W +2

Een combinatie vol finesse

"Le Jeu de Dames" aug-sep 1927

Wit speelt en forceert schijfwinst door

44-49 (8-13)a,b 39-33 (29-34) 40x18 47-41

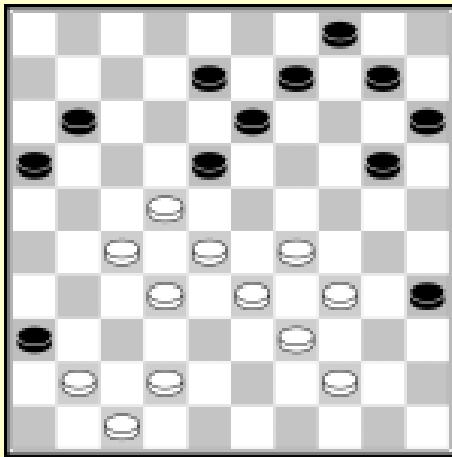
en indien (17-21) 37-31 28-22 35-30 33-29

32-28 38x7 wint gemakkelijk

a op (14-20) 28-22 48-42 39-34 35x33 W +2

b in alle andere varianten wint 39-33 minstens een schijf.

"Le Radical" n° 10 aug 1929

27-21 (16 of 18x38)*a*
 44-40 (x27)*b*
 28-22 (28x17)*c*
 29-24 (35x44)*d,e*
 39x50 (ad lib)
 50-45
 45x5 +

a, b, c, zwart kan de slagen verwisselen maar het eindresultaat verandert niet

*d, op (20x29) 34x5 (38x29)f 5x19 19x16 (29-34)g
 16-11h (34-39)i 41-37 (15-20) 37-32
 (4-10)! Om 32-28 te verhinderen daar wit drie schijven moet slaan,
 en schijf 39 naar dam gaat.
 11-22 (10-14) 32-28 (20-24 of 25 of 14-19)*

Het voornaamste eigenaardige aan dit eindspel is het innemen van de “Marquis” positie, in het midden van het dambord en omgekeerd, hetgeen zeer zeldzaam is.

*47-41
 22-4 enz...+*

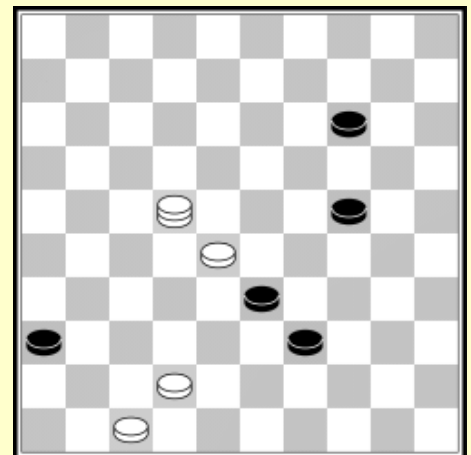
e, op (38x29) 34x05 19x16 enz.

Zie ook d

f, op (35x44) 39x50 5-28 +

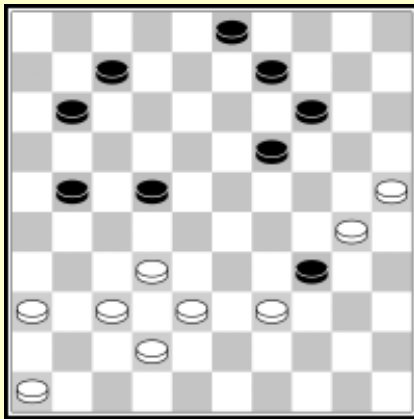
*g, op (33x39) 42-38 (dreigt 47-42 gevolgd door 38-32)
 (29-34) (omdat (29-33) de dreiging 42 niet opheft)
 16-4 + makkelijk*

*h, en niet 16-7 wegens (34-39) 7-11 (4-9) 41-37 (15-20) 37-32 (20-24!)
 (om 32-28 te verhinderen, zie d) 11-6 (24-29) 6-11 (9-13) 11-6
 (13-19) 6-11 (13-19) 6-11 (19-23) 11-6 (29-34) 6-1 (28) en (44) =
 i, op (33-38) 42x33 (34-40) 33-29 + makkelijk*

In de beginpositie zou zwart gemakkelijk gelijk spel behalen, als wit in plaats van 27-21 als eerste zet, 28-23 had gespeeld, gevolgd door (11-17) en (17x48). Het is moeilijk om beter te doen!”

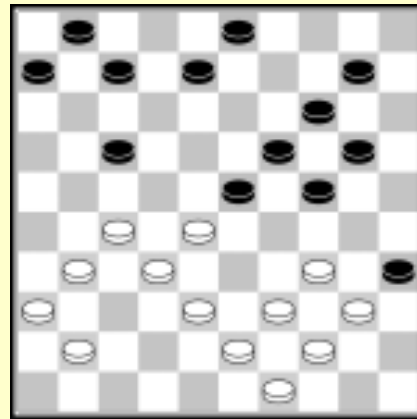
“Le Radical” van 29-6-30 en “Le Grogard” van ?

30-24
(19x30*)
32-27
25x34
(ad lib)
46x6 +

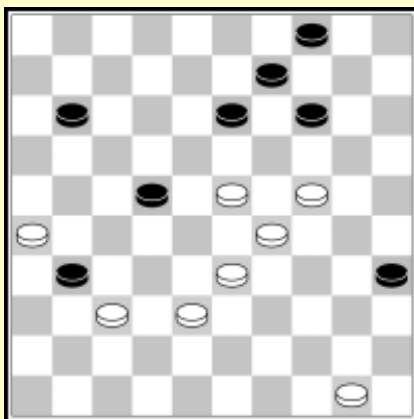
geniaal

"Le Radical" 23 maart 1930

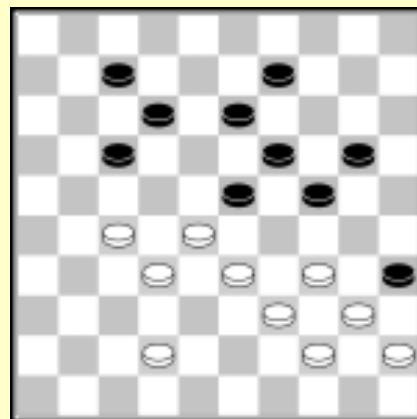
34-30
(23-29?)
40-34
39-34
38-33
44-40
49x40
43-39
27x18
31x4 +

*Wit speelt en probeert een valstrik te spannen (zwart hoopt een pion te winnen).
"Le Radical" 28-9-30*

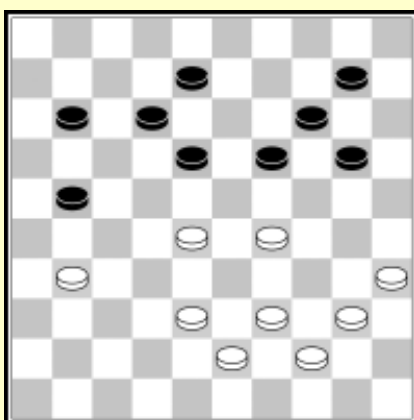
23-19
33-29
29x40
50x6 +
Praktische
toepassing
naar een
idee van
GL Gortmans

*"Clubs et Cafés" maart 1931
Deze twee gekende ideeën worden in een eenvoudige en natuurlijke vorm gepresenteerd.*

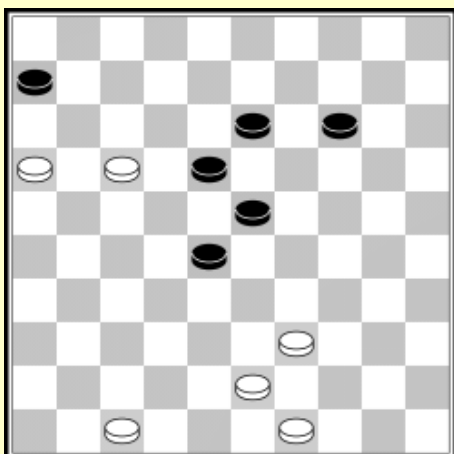
27-22
(7-11*)
33-29
42-38
34-29
44-39
28x37
32x3 +

(en mei 1931) Op te merken is de dubbele rol van 28, die zijn veld vrijmaakt om er een zwarte schijf op te laten vallen, zoals in een 'hielslag', en die tegelijkertijd de eigen schijf op 32 ondersteunt, alsof hij deze had geslagen.

"Clubs et Cafés" juni 1931

*Dit klein probleem, reeds oud, is een raar voorbeeld van een "offer" van 3 schijven. Zwart geeft een schijf door 29-23 en vervolgens 2 andere door 31-27, dit laatste offer heeft geen andere reden dan zwart te verhinderen zelf een schijf te offeren door (29-34) dan 39-33, en zwart heeft geen antwoord om zich aan zijn lot te onttrekken.
Op (19-24 of 20-24) 35-30 enz...*

"Clubs et Cafés" juli 1931

P. Sonier (naar een idee van Boissinot)

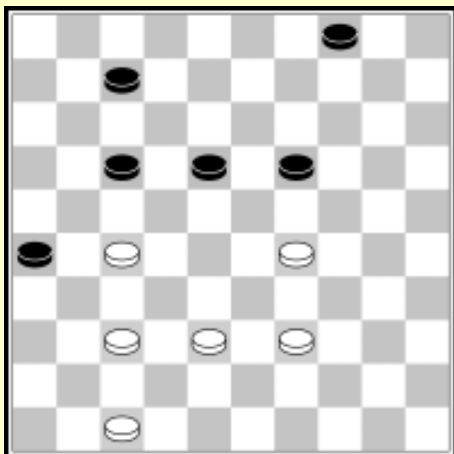
16-11 (18-22) gedwongen om de passage naar dam te verhinderen 11-7 enz..

39-33 17x8 8-3

De zwarte dam is ook hier, ondanks de schijn, ingesloten. Ze kan uiteraard niet vrij gaan staan. Ook kunnen de zwarte schijven niet worden gespeeld, omdat de witte dam ze zou slaan door naar de hoek te gaan.

1. Op (48-25) 3x26 25-20 (met de dreiging 49-43 en 47-42) 49-43! En zwart kan 43-48 niet pareren.

2. Op (48-26) 3x25

37-31 38-32 29-23 27-22

En wit wint

1. Op (28-33?) of (29-34?)

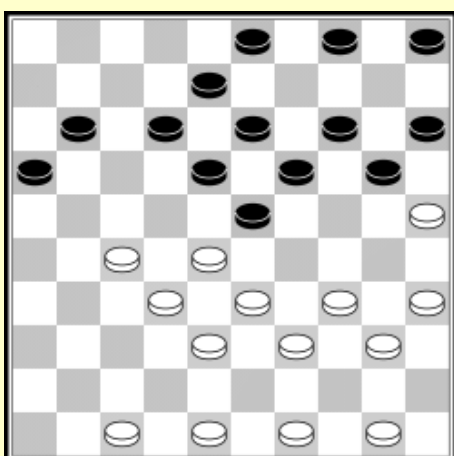
door 22x2 en 2c50 of 48 +

2. Op (7-12) 22x13 (17-22) 39-33

(22-27) 33-28 (12-18) 13x31

(4...29) 28...1 (29-33) 1-34 +

"Le Radical" n° 16 (12 juli 1931)

Wit lokt de fout uit door

35-30! en indien (20-24?)

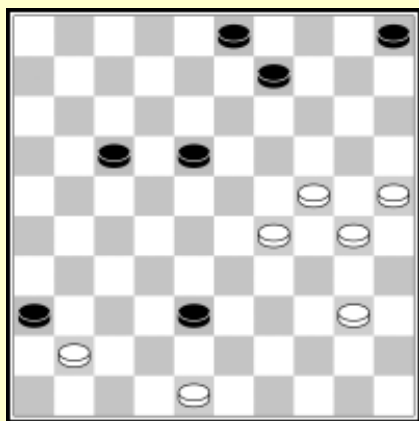
wint wit door een coup Royal

49-44 27-22 32x21 50-45 34-30

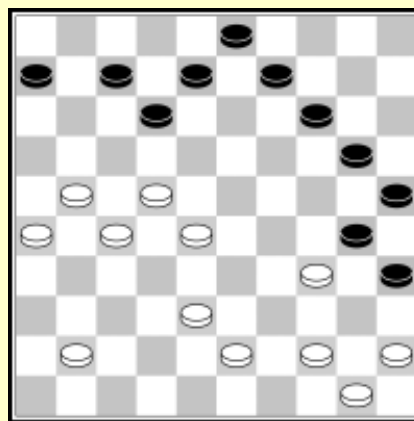
Op (43x34) 40 x 29 x 16 +

Of op (38x24) 48-42 40x16 +

"Tous les Jeux" 12-1931

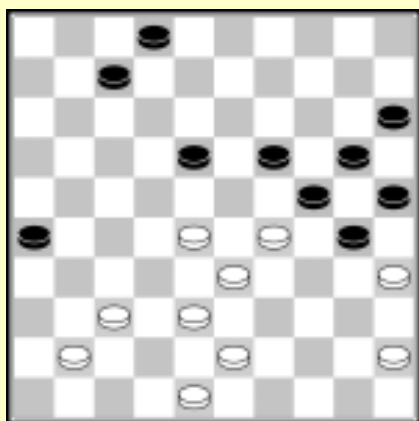

24-20
48-43
29-24
20-15
25x14
15x11 +

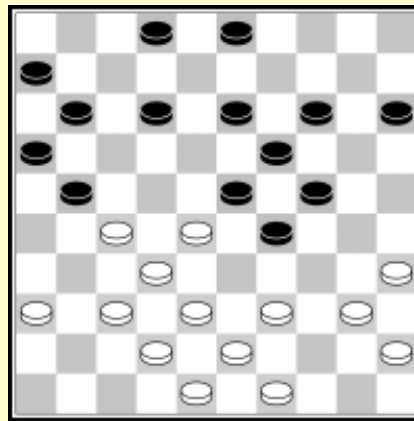

45-40
44-39
41-37
26x37
22x4 +

"Tous les Jeux" 9/1932
P. Sonier (naar een idee van
Grandmougin)

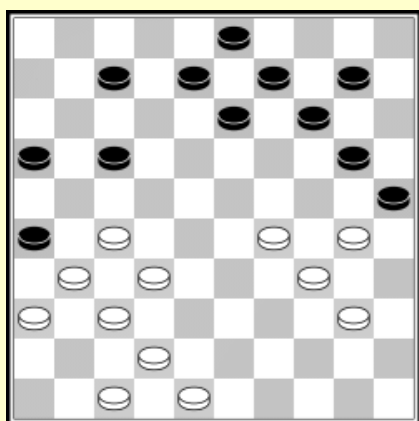
37-31
28-23
43x34
48x37
35x24
45x1 +

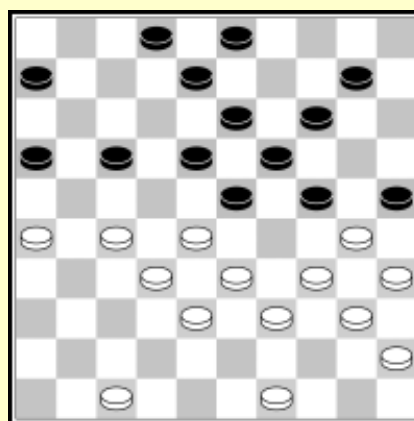
38-33
48-42
37x8
32-28
43-38
40x7 +

"Tous le Jeux" oct 32

"Entre Nous" 25-12-35

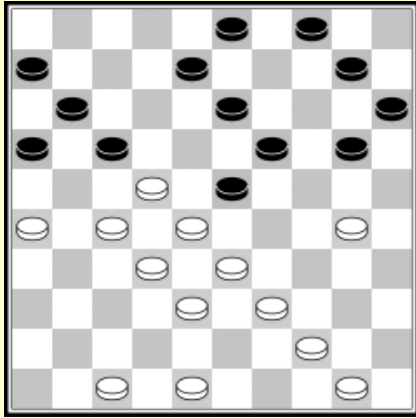
30-24
(10-15*)
24-19
27-21
37-32
34-29
42x4 +

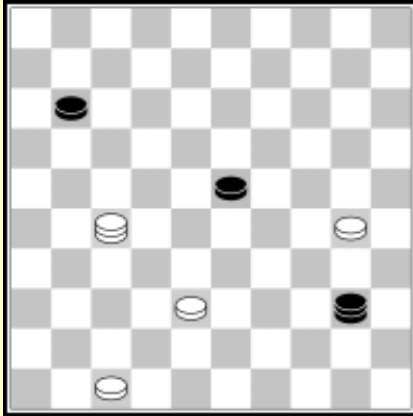
27-21
32x12
12x23
39x48
34x43
40x18 +

De combinatie die leidt tot de slagzet
in het midden van het bord is een
klein meesterwerk.

"Het Damspel" datum onbekend

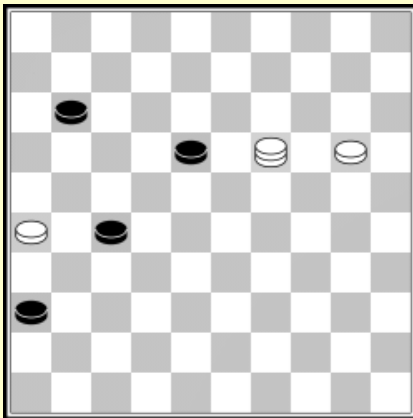
EINDSPELEN

27-16 (11-17) a,b,c,d 16-7 (40-49) 7x40
47-38 (17-21) 38-32 enz...+

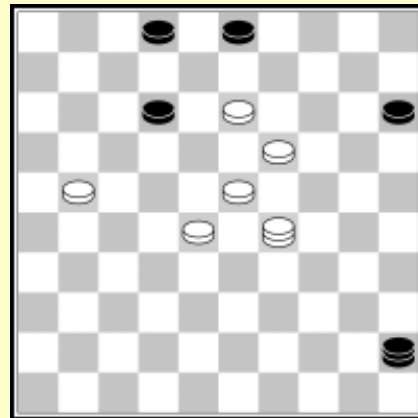
a op (40-29) 16x7 47x38 +
b op (40-45) 16x37 47x38 +
c op (40-35) 16x45 47x38 +
d op (40-49) 16x40 47x38 +
Origineel

"The Draughts Review"

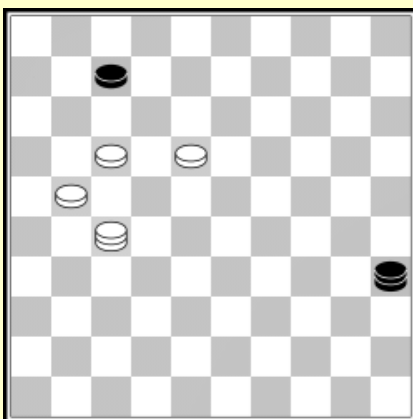
20-15
(11-17) a
26-21
(ad lib)
15-10
(18-23)
19x21 of 11
10-5 +
a op (18-23)
19x2-19 +

*Naar een idee van Raphaël
"Provenence" niet gepreciseerd*

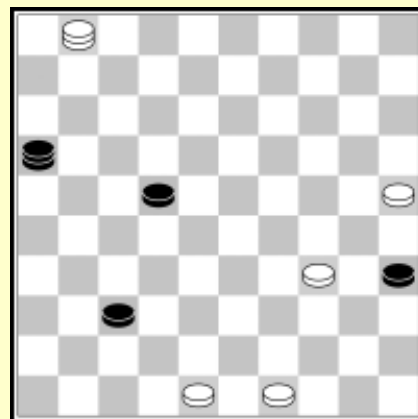
13-9
19x10
29-42
42-26
dreigt
21-17
en als de
dam zet
wordt ze
steeds af-
genomen

door schijf 28 te geven.
"Le Radical" n° 5 20-4-30

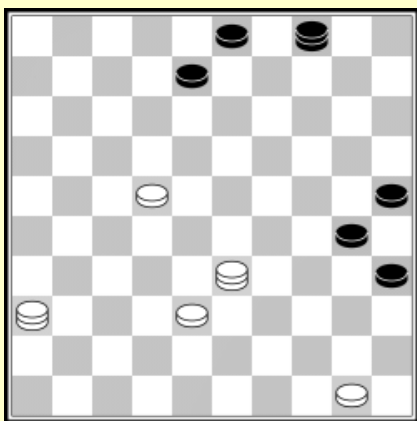
17-11
18-12
1° op (35-40)
27-18 +
2° op (35-49)
21-17 +
3° op (35x2)
12-7
27-36

"Het Damspel"

49-43
48-42
1-6
6x44
25x45 +

"Provenence" niet gepreciseerd

33-20 1° op 4x49) 50-44 (ad lib) 36-9 (ad lib)
9 of 20x45 +

2° op (4x43) 36-9 (3x14*) 20x49 (30-34)

49-44 (34-40)a 44-22 (40-45*)

(op '25-30) 50-45 +)

22-44 (25-30*) 44-49 (30-34*)

49-44 (35-40) 22-6 +

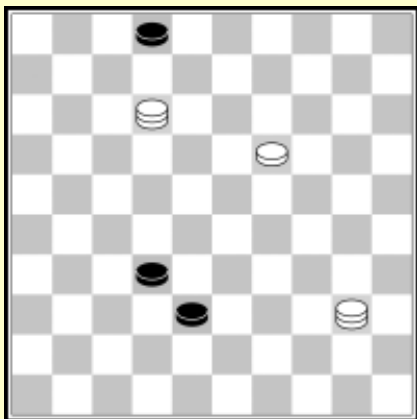
a op (35-40) 44x35 (34-39) 35-49 (25-30) 49-21

(30-34 of 35) 21-27 (34 of 35-40) 27-32 (40-44 of 45)

32-49 +

"Clubs et Cafés" n° 3 dec '30

Elegant probleem met een eindspel met onmiskenbaar praktisch belang.

12-29

(38-43)

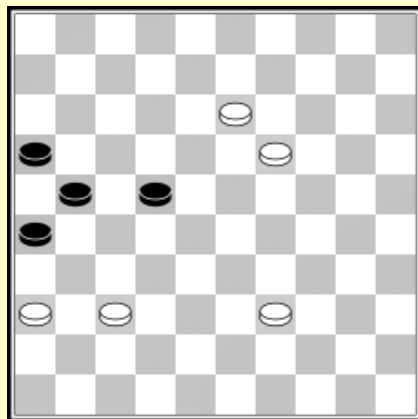
29-34

op(43-49)

39-43 +

op (43-48)

40-49 +

39-33

(22-27)

33-28

(27-31)

36x27

(21x14

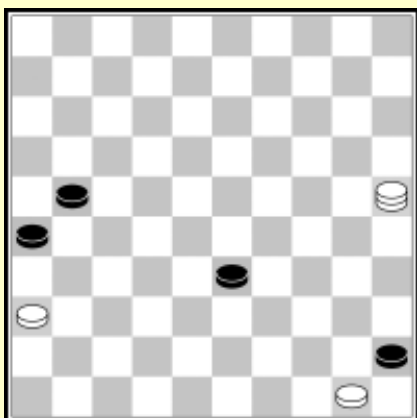
13-8

13-8

enz... +

"Tous les Jeux" jun-jul-aug 1932

"Tous les Jeux" jun '32

36-31

50-44

Op (45-50)

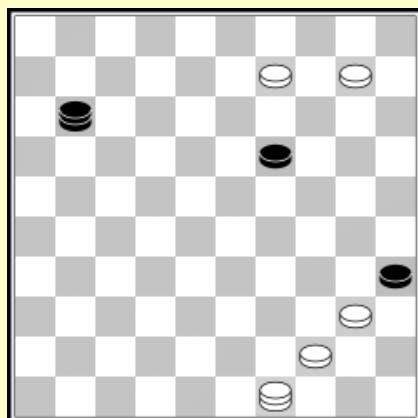
25-3 +

Op (33-39)

25x17 +

Op (37-41)

44-40 +

9-3

3-14

14x41

(50-45)

49x40

opsluiting+

"Panorama" sept 1934

"Le jeu de Dames" apr 1936

Inhoudsopgave

Dit manuscript van internationaal meester Marius Fabre is volledig bewerkt, aangevuld en gecorrigeerd door P. Lucot, die er al zijn zorg aan heeft besteed.

Nota : vergeet niet dat het uit 1945 dateert.

<i>Zetten uit de praktijk of gecomponeerd</i>	<i>5</i>
<i>Studies en problemen</i>	<i>9</i>
<i>Eindspelen</i>	<i>11</i>
<i>Zetten van overleden meesters</i>	<i>15</i>
<i>(toegevoegd door P. Lucot)</i>	
<i>Paul Sonier</i>	<i>22</i>